

Handreiking

Risicoclassificatie cliënten levensverzekeraars

Inhoudsopgave

1. Waaron deze handreiking? _____	3
2. Opstellen risicomatrix _____	4
Stap 1 - Identificeer risicofactoren _____	4
Stap 2 - Beoordeel risico's bij risicofactoren _____	4
Stap 3 - Ontwerp de risicomatrix _____	4
Stap 4 - Implementatie _____	4
3. Risicofactoren _____	5
3.1 Cliënten _____	5
3.2 Distributiekkanalen _____	6
3.3 Producten/transacties _____	7
3.4 Landen _____	7
3.5 Overzicht risicoverlagende en verhogende factoren _____	8
3.6 Risicomatrix _____	9
Voorbeeld 1 _____	9
Voorbeeld 2 _____	9
4. Rode vlaggen _____	11
Cliënten _____	11
Producten/transacties _____	11

1 Waarom deze handreiking?

De *Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft)* verplicht levensverzekeraars om cliëntenonderzoek te verrichten voordat zij een cliënt accepteren. Dit houdt in dat levensverzekeraars moeten onderzoeken wie hun cliënten (en andere relaties) zijn en welke risico's zij met zich meebrengen op het gebied van witwassen en financieren van terrorisme. Dit document beperkt zich tot levensverzekeringcliënten (en dus niet andere relaties, zoals een ingeschakelde vermogensbeheerder of adviseur).

De intensiteit van het cliëntenonderzoek is afhankelijk van de hoogte van de risico's die een levensverzekeraar loopt. Daarvoor dient de systematische integriteitsrisicoanalyse (**SIRA**) als basis. In de SIRA moeten de integriteitsrisico's - waaronder die op witwassen en terrorismefinancieren - worden geïdentificeerd en de aard en omvang van die risico's worden bepaald. Risicofactoren die daarbij in ogenschouw moeten worden genomen, hebben betrekking op o.a. cliënten, producten/diensten/transacties, distributiekanaalen en landen.¹ Risicofactoren duiden op een lager of juist hoger dan standaard risico.²

Een risicomatrix is een overzicht waarmee een levensverzekeraar inzichtelijk kan maken welke risicofactoren hij onderkent en welke hoogte van het bruto risico hij eraan toekent.

Een risicomatrix kan verder worden gebruikt om te bepalen met welke diepgang het cliëntenonderzoek (initieel en periodiek) moet worden uitgevoerd: vereenvoudigd, standaard of verscherpt. De reikwijdte van het cliëntenonderzoek wordt daarnaast bepaald door risico-indicatoren die verband houden met een individuele cliënt. Zo kan zich bij een cliënt die op grond van de SIRA behoort tot een groep cliënten met een laag risico, toch een signaal voordoen dat wijst op witwassen of terrorismefinancieren (zie ook [4 Rode vlaggen](#)). Andersom mogen (categorieën) cliënten met een hoog risico niet per definitie worden geweigerd, maar moet naar het risico van een individuele cliënt worden gekeken.³

Dit document biedt een handreiking voor het opstellen van een risicomatrix en bevat tevens voorbeelden van een risicomatrix om levensverzekeraars te ondersteunen in de opzet van hun risicomatrix. De handreiking is tot stand gekomen op basis van de ervaringen van diverse levensverzekeraars, vertegenwoordigd binnen de Commissie Integere Bedrijfsvoering (**CIB**). Hierbij heeft het CIB de 'rode draad' vastgesteld en beschreven die binnen de branche gehanteerd wordt en ook geaccepteerd is. Dit laat onverlet dat een individuele levensverzekeraar op basis van zijn SIRA zelf zijn risicomatrix moet vaststellen.

¹ Zie ook [De integriteitsrisicoanalyse](#) van De Nederlandsche Bank (DNB).

² Zie bijv. ook Bijlagen I-III van de [Richtlijn \(EU\) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015](#) en Bijlage A van de [Guidance for a risk-based approach: Life Insurance Sector](#) van de Financial Action Task Force (FATF).

³ Zie ook de [Guidelines on policies and controls for the effective management of money laundering and terrorist financing \(ML/TF\) risks when providing access to financial services](#) van de European Banking Authority (EBA).

2 Opstellen risicomatrix

Het ontwerpen van een [risicomatrix](#) is een gestructureerd proces dat een zorgvuldige afweging van verschillende risicofactoren vereist. Hieronder is een stapsgewijze methode beschreven om tot een risicomatrix te komen.

Stap 1- Identificeer risicofactoren

Bepaal welke factoren relevant zijn voor het beoordelen van witwas- en terrorismefinancieringsrisico's bij levensverzekeringscliënten. De SIRA is daarbij een belangrijk hulpmiddel. [Hoofdstuk 3](#) gaat verder in op risicofactoren.

Stap 2- Beoordeel risico's bij risicofactoren

Voor elke geïdentificeerde risicofactor wordt de mate van risico vastgesteld. Dit kan gedaan worden door scores toe te kennen op basis van vooraf vastgestelde criteria. Stel daarbij vast welke factoren risico verlagend of juist -verhogend zijn.

Stap 3- Ontwerp de risicomatrix

Maak een matrix waarin de risicofactoren worden weergegeven. De totale risicoscore per cliëntgroep- en productcombinatie in combinatie met andere risicofactoren kan op verschillende manieren worden bepaald (bijv. weging, puntensysteem of hoogste risico is leidend).

Stap 4- Implementatie

Implementeer de risicomatrix in de acceptatieprocessen en zorg voor voortdurende monitoring en herziening. Aanpassen en verfijnen op basis van praktijkervaringen en veranderende wet- en regelgeving is essentieel.

Dit document beperkt zich tot de risicofactoren.

3 Risicofactoren

Alvorens in te gaan op factoren die risico verhogend of juist -verlagend kunnen zijn voor een bepaalde risicofactor, is het goed te benoemen dat het veelal gaat om een combinatie van factoren. Een particulier met een Nederlandse bankrekening vormt een lager risico dan een bedrijf met een Nederlandse bankrekening waarvan het moederbedrijf is gevestigd op de Bahama's. Het gaat dus om het complete risicobeeld, niet om een enkele risicofactor.

3.1 Cliënten

In de bij de SIRA behorende organisatieschets heeft de levensverzekeraar geïnventariseerd welke soort cliënten hij in welke aantallen heeft. En in de risicoanalyse van de SIRA heeft hij bepaald welke risico's op o.a. witwassen en terrorismefinanciering elke groep cliënten met zich meebrengt

Voordat wordt ingegaan op de risico's die zijn verbonden aan de aard van cliënten, staan we stil bij het begrip 'cliënt'. Tot het begrip 'cliënt' worden gerekend:

- Verzekeringnemer (natuurlijke persoon of bedrijf/werkgever)
- Verzekerde(n), waaronder deelnemers, in het kader van de *Sanctiewet*⁴
- Eventuele natuurlijke persoon die de verzekeringnemer vertegenwoordigt (bijv. bestuurder of gevolmachtigde)
- Eventuele afwijkende premiebetaler
- Met naam genoemde begunstigde(n), waaronder deelnemers
- Bestuurder(s) van de verzekeringnemer, in het kader van de *Sanctiewet*⁵
- Uiteindelijk belanghebbende(n) ('ultimate beneficial owner(s)' of wel **UBO('s)**)⁶

Onderstaand een niet limitatief voorbeeld van de wijze waarop een toekenning van risico kan worden vormgegeven voor de cliëntgebonden risicofactoren:

Risicofactor	Risicoverlagend	Risicoverhogend
Cliënten	<ul style="list-style-type: none"> • In NL wonende particulieren • Beursgenoteerde ondernemingen (incl. 100%-deelnemingen), waarvan de aandelen zijn genoteerd aan erkende beurs in land met effectief toezichtstelsysteem (zie 3.4 Landen) • Financiële instellingen (incl. meerderheidsdeelnemingen) zoals banken, verzekeraars en pensioenfondsen met vergunning die onder toezicht staan in land met effectief toezichtstelsysteem • Overheidsinstanties (zoals het Rijk, provincies en gemeenten, maar ook bijv. zelfstandige bestuursorganen) en 100%-overheidsbedrijven in land met effectief toezichtstelsysteem 	<ul style="list-style-type: none"> • Politiek prominente personen ('politically exposed persons' (PEP's)), in elk geval uit hoog risico landen (zie 3.4 Landen) • Bedrijven met complexe, vaak fiscaal gedreven structuren, waaronder offshore-constructies • Rechtsvormen waarbij verhuuld kan worden wie UBO's zijn, zoals de limited met 'nominee directors/shareholders' en stichting particulier fonds⁷ • Ondernemingen waarvan is gebleken dat ze als dekmantel voor criminele activiteiten of witwasvehikel kunnen fungeren (bijv. autoschadebedrijven, snackbar, autopoetsbedrijven, toko's, afvalverwerkingsbedrijven, massagesalons, belwinkels en grow-/coffee-shops)

⁴ Omdat de *Sanctiewet 1977 (Sanctiewet)* uitgaat van het ruimere begrip 'relatie', kiezen sommige verzekeraars ervoor om de verzekerden te toetsen op de sanctielijsten. Bij de Wwft spelen de verzekerden echter geen rol.

⁵ Andere bestuurders dan de bestuurder die het bedrijf vertegenwoordigt richting de levensverzekeraar moeten in het kader van de sanctiewetgeving ook worden gecontroleerd op de sanctielijsten. De Wwft spitst zich toe op de bestuurder die het bedrijf vertegenwoordigt.

⁶ Als de afwijkende premiebetaler of met naam genoemde begunstigde een bedrijf is, verdient het aanbeveling ook daarvan de UBO's te bepalen.

⁷ In de *National Risk Assessment Witwassen 2023 (NRA Witwassen)* worden ook de Nederlandse rechtsvormen stichting, commanditaire vennootschap en stichting administratiekantoor als een hoger risico aangewezen.

Risicofactor	Risicoverlagend	Risicoverhogend
		<ul style="list-style-type: none"> • Sectoren met hoger witwasrisico (bijv. loterijen en kansspelen, horeca, entertainment, particuliere beveiliging, paardenhandel, profvoetbal en vastgoed) • Bedrijven en platforms die zich bezighouden met virtuele valuta • Kleine en/of onbekende non-profit organisaties (NPO's) die actief zijn met (online) inzamelingsacties en/of t.b.v. hoog risico landen⁸ • Cliënten die zich laten vertegenwoordigen door een derde, zoals een accountant of advocaat

3.2 Distributiekkanalen

In de organisatieschets heeft de levensverzekeraar bepaald van welke distributiekkanalen hij gebruikmaakt. En in de risicoanalyse heeft hij bepaald welke risico's op o.a. witwassen en terrorismefinancieringen aan elk distributiekanaal zijn verbonden

De drie primaire distributiekkanalen waarvan levensverzekeraars gebruikmaken zijn het directe kanaal (waaronder verbonden adviseurs), distributie via onafhankelijke adviseurs (het intermediair) en het volmachtkanaal. Het is voor een levensverzekeraar van belang in kaart te brengen welke distributiekkanalen hij gebruikt en wat de witwas- en terrorismefinancieringsrisico's per kanaal zijn. Hierbij spelen verschillende factoren een rol, zoals:

- Vindt de identificatie en verificatie van cliënten wel of niet 'face-to-face' plaats?
- Valt het distributiekanaal wel of niet onder toezicht van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) (vergunningplichtig) of De Nederlandsche Bank (DNB) of een vergelijkbare toezichthouder in een andere jurisdictie?
- Welke doelgroepen worden per distributiekanaal bediend (zie ook [3.1 Cliënten](#))?
- Welke specifieke productsoorten worden via welk distributiekanaal aangeboden (zie ook [3.3 Producten/transacties](#))?
- Is er sprake van introducerend cliëntenonderzoek door een Wwft-instelling?
- Is er sprake van uitbesteding van Wwft-verplichtingen (en/of van Sanctiewetverplichtingen) aan een niet-Wwft-plichtige instelling?
- Wordt de premie door de cliënt rechtstreeks aan de levensverzekeraar betaald of int de adviseur de premies namens de verzekeraar (TP-incasso)?

Risicofactor	Risicoverlagend	Risicoverhogend
Distributiekkanalen	<ul style="list-style-type: none"> • Face-to-face • AFM/DNB-toezicht of vergelijkbaar • Incasso door verzekeraar • Directe kanaal 	<ul style="list-style-type: none"> • Verkoop op afstand • Niet onder toezicht • TP-incasso • Volmacht

⁸ De NRA *Witwassen* acht ideale organisaties met de status van Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI), een erkenning van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) en/of die dienen te voldoen aan sectorale gedragscodes en kwaliteitsstandaarden (bijv. van Partos of het Interkerkelijk Contact In Overheidszaken (CIO)) een minder groot risico.

3.3 Producten/transacties

In de organisatieschets heeft de levensverzekeraar geïnventariseerd welke soort producten in welke aantallen hij in portefeuille heeft. En in de risicoanalyse heeft hij vastgesteld welke risico's op o.a. witwassen en terrorismefinancieren elke productgroep (plus de daarmee samenhangende transacties) met zich meebrengt

Risicofactor	Risicoverlagend	Risicoverhogend
Producten/ transacties	<p><i>Producten</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Fiscaal gefaciliteerde verzekering met renseignering (box 3 kapitaalverzekering en lijfrente) Overlijdensrisicoverzekering Collectieve pensioenverzekering <i>Transacties en overige kenmerken</i> Geen contant geldverkeer NL (of SEPA) rekening als vaste tegenrekening⁹ Periodieke premiebetaling via automatische incasso Geen extra stortingen of alleen via offerte Kapitaaloverdracht i.h.k.v. <i>Protocol Stroomlijning Kapitaaloverdrachten (PSK)</i>. Evt. kunnen nadere eisen worden gesteld zoals kapitaal <€ [##] en/of opbouw >[##] jaar¹⁰ Vermogen uit (collectieve) pensioenregeling 'Kleine' polis: jaarlijkse of eenmalige premie (koopsom) of jaarlijkse of eenmalige uitkering <€ [##] Uitkering(en) aan de verzekeringnemer Geen afkoopmogelijkheid Lange looptijd 	<p><i>Producten</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Niet fiscaal gefaciliteerd product met afkoopwaarde >€ [##] en/of afkoopmogelijkheid direct/kort na afsluiten van polis Kapitaal(opbouw)verzekering i.c.m. risicoverhogende factoren <i>Transacties en overige kenmerken</i> Contant geldverkeer mogelijk Premies/koopsom afkomstig van of uitkering naar niet-SEPA rekening in hoog risico land Premiebetaling via overmaking zonder controle op bankrekening Extra stortingen >€ [##] mogelijk zonder offerte Vermogen niet opgebouwd bij NL (of EER) verzekeraar, bank of werkgever i.h.k.v. (collectieve) pensioenregeling en/of fiscaal gefaciliteerd product 'Grote' polis: jaarlijkse of eenmalige premie (koopsom) of jaarlijkse of eenmalige uitkering >€ [##] Bron van middelen/vermogen zijn virtuele valuta Uitkering(en) aan niet bij de polis betrokkene(n)

7

3.4 Landen

In de organisatieschets is de levensverzekeraar nagegaan in welke landen met hoeveel premieomzet, cliënten, etc. hij actief is. En in de risicoanalyse heeft hij bepaald welke landen een laag dan wel hoog risico op o.a. witwassen en terrorismefinancieren hebben

Het risico van een land kan relevant zijn omdat:

- Een zakelijke/particuliere cliënt daar woont, is opgericht of gevestigd^{11,12}
- Een bestuurder, UBO of het moederbedrijf van een zakelijke cliënt daar woont, is opgericht of gevestigd
- De premie wordt betaald van of de uitkering wordt gedaan op een rekening van een bank uit dat land
- Een zakelijke cliënt is gelieerd aan de overheid van dat land (bijv. ambassade)

⁹ Het is niet toegestaan om alleen stortingen van of uitkeringen naar een Nederlandse bankrekening toe te staan in verband met 'IBAN-discriminatie'. Alle rekeningen van banken in landen die behoren tot de 'Single Euro Payments Area' (SEPA) moeten worden geaccepteerd. Wél kan bij een SEPA-rekening van een bank uit een hoog risico land meer onderzoek naar bijv. de bron van de middelen gerechtvaardigd zijn.

¹⁰ In deze handreiking worden geen bedragen of getallen genoemd, omdat die per verzekeraar, product, etc. kunnen verschillen.

¹¹ Hierbij zij opgemerkt dat levensverzekeringen doorgaans lange termijn producten zijn. In de praktijk komt het regelmatig voor dat een particuliere cliënt na het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd naar een ander land verhuist. Dat kan een land met een hoog risico zijn. Als de premie steeds van een Nederlandse (of SEPA) bankrekening is betaald of de polis voor de verhuizing premievrij is gemaakt en de uitkering naar een Nederlandse (of SEPA) bankrekening gaat, hoeft het enkele feit dat de cliënt in een hoog risico land woont niet te betekenen dat de cliënt of transacties per definitie een hoog risico is (zijn).

¹² Het is niet toegestaan - want discriminatie- om onderscheid te maken op grond van de nationaliteit van particuliere cliënten.

Risicofactor	Risicoverlagend	Risicoverhogend
Landen	<ul style="list-style-type: none"> Nederland¹³ Lidstaten van Europese Unie (EU), anders dan Nederland Landen van Europese Vrijhandelsassociatie (EVA) (Liechtenstein, Noorwegen, IJsland en Zwitserland) of Europese Economische Ruimte (EER) (EU-landen plus EVA m.u.v. Zwitserland) Derde landen met effectief systeem ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering. Bijv. Verenigd Koninkrijk, Verenigde Staten van Amerika, Canada, Australië en Nieuw-Zeeland Landen aangewezen door de EU als samenwerkend bij het Europese beleid voor good tax governance/fair taxation en voorkomen van belastingvermijding¹⁴ 	<ul style="list-style-type: none"> Landen waartegen door bijv. EU en/of Verenigde Naties sancties zijn ingesteld, en/of Landen die voorkomen op de lijsten die de FATF onderhoudt in haar systeem ter bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. De FATF onderscheidt twee categorieën: Landen met zeer ernstige tekortkomingen waartegen maatregelen moeten worden genomen, zoals dienstverlening weigeren ('call for action') Landen met ernstige tekortkomingen die om zware beheersmaatregelen vragen ('increased monitoring') Landen die slecht scoren in de corruptie-index van Transparency International (TI), en/of Landen die Nederland aanwijst in Regeling laagbelastende staten en niet-coöperatieve rechtsgebieden voor belastingdoeleinden en die EU op Lijst van niet-coöperatieve jurisdicties op belastinggebied plaatst

3.5 Overzicht risicoverlagende en verhogende factoren

Uit de voorgaande paragrafen kan het volgende (verkorte) overzicht worden gedestilleerd:¹⁵

Risicofactor	Risicoverlagend	Risicoverhogend
Cliënten	<ul style="list-style-type: none"> NL particulieren Beursgenoteerde ondernemingen (incl. 100%-deelnemingen) Vergunninghoudende, onder toezicht staande financiële instellingen (incl. meerderheidsdeelnemingen) Overheidsinstanties (incl. 100%-overheidsbedrijven) 	<ul style="list-style-type: none"> PEP's (uit hoog risico landen) Bedrijven met complexe en/of fiscaal gedreven structuur Niet transparante rechtsvormen Ondernemingen die als dekmantel voor criminele activiteiten of witwasvehikel fungeren Sectoren met hoger witwasrisico Bedrijven en platforms m.b.t. virtuele valuta Kleine en/of onbekende NPO's Vertegenwoordiging door derde
Distributiekanalen	<ul style="list-style-type: none"> Face-to-face AFM-toezicht Incasso door verzekeraar Directe kanaal 	<ul style="list-style-type: none"> Verkoop op afstand Niet onder toezicht TP-incasso Volmacht
Producten/transacties	<p style="text-align: center;">Producten</p> <ul style="list-style-type: none"> Fiscaal gefaciliteerde verzekering Overlijdensrisicoverzekering Collectieve pensioenverzekering <i>Transacties en overige kenmerken</i> Geen contant geldverkeer NL (of SEPA) bankrekening als vaste tegenrekening Automatische incasso Geen extra stortingen of alleen via offerte Kapitaaloverdracht i.h.k.v. PSK Vermogen uit (collectieve) pensioenregeling Kleine polis Uitkering(en) aan verzekeringnemer Geen afkoopmogelijkheid <ul style="list-style-type: none"> Lange looptijd 	<p style="text-align: center;">Producten</p> <ul style="list-style-type: none"> Niet fiscaal gefaciliteerd product met hoge afkoopwaarde of afkoopmogelijkheid direct/kort na afsluiten van polis Kapitaal(opbouw)verzekering i.c.m. risicoverhogende factoren <i>Transacties en overige kenmerken</i> Contant geldverkeer Middelen van/naar niet-SEPA rekening in hoog risico land Premiebetaling via overmaking Extra stortingen >€ [##] zonder offerte Vermogen niet opgebouwd i.h.k.v. pensioenregeling en/of fiscaal gefaciliteerd product Grote polis Vermogen uit virtuele valuta

¹³ Het enkele feit dat een cliënt uit Nederland komt, betekent niet dat er sprake is van een laag risico. Er moet dan nog een kenmerk van de cliënt bijkomen, zoals dat het een particuliere cliënt betreft (zie [3.1 Cliënten](#)), om te kunnen spreken van een laag risico.

¹⁴ De Code of Conduct Group screent niet-EU landen op belastingtransparantie, eerlijke belastingen en anti-belastingontduikingsmaatregelen. Niet-coöperatieve landen staan in bijlage I ('zwarte lijst'), coöperatieve landen die issues open hebben staan in bijlage II ('grijze lijst'). Bijlage I vormt de basis voor de [Lijst van niet-coöperatieve jurisdicties op belastinggebied](#).

¹⁵ De toelichtingen en nuanceringen in de vier voorgaande paragrafen zijn onverkort van toepassing.

Risicofactor	Risicoverlagend	Risicoverhogend
		<ul style="list-style-type: none"> Uitkering(en) aan niet bij polis betrokkene(n)
Landen	<ul style="list-style-type: none"> Nederland en andere EU-lidstaten EVA en/of EER Derde landen met effectief anti-witwassysteem Coöperatieve landen op belastinggebied 	<ul style="list-style-type: none"> Gesanctioneerde landen, en/of <ul style="list-style-type: none"> Landen met volgens FATF ineffectief systeem ter voorkoming van witwassen en terrorismefinancieringen, en/of Corrupte landen, en/of Niet-coöperatieve landen op belastinggebied

3.6 Risicomatrix

Op basis van het inzicht in risicoverlagende en -verhogende factoren, maakt de levensverzekeraar een matrix waarin de van toepassing zijnde factoren worden verdeeld naar risicoklassen die de levensverzekeraar onderscheidt. Bijv. laag, standaard en hoog.

Voor alle (groepen) cliënten, producten/diensten/transacties, distributiekanaalen en landen die voor hem relevant zijn, bepaalt hij aan de hand van de risicofactoren welke (groepen) cliënten, producten, kanalen en landen een laag, standaard of hoog risico zijn. Bij een laag risico spelen een of meer risicoverlagende factoren, bij een hoog risico juist een of meer risicoverhogende. Bij een standaard risico zijn er niet of nauwelijks risicoverlagende of -verhogende factoren, maar is er sprake van een 'gewone' situatie of 'business as usual'.

Voorbeeld 1

Zo zou de (sterk vereenvoudigde) risicomatrix eruit kunnen zien van een levensverzekeraar die uitsluitend in Nederland woonachtige particulieren via verzekeringsadviseurs bedient:

Factor	Risico	Laag	Standaard	Hoog
Cliënten		-	<ul style="list-style-type: none"> Particulier Regulier ID 	<ul style="list-style-type: none"> PEP's Geen regulier ID
Distributiekanaal		-	<ul style="list-style-type: none"> Fysiek bij adviseur geweest 	<ul style="list-style-type: none"> Nieuwe adviseur (<1 jaar)
Producten/transacties		<ul style="list-style-type: none"> Overlijdensrisicoverzekering PSK Premie of uitkering ≤€ 500 p.j./≤€ 5.000 eenmalig NL-bankrekening 	<ul style="list-style-type: none"> Uitvaartverzekering met geringe afkoopwaarde SEPA-bankrekening 	<ul style="list-style-type: none"> Beleggingsverzekering zonder automatische incasso Niet-SEPA-bankrekening Premie of uitkering >€ 5.000 p.j./>€ 50.000 eenmalig
Landen		-	<ul style="list-style-type: none"> Particulier woont in NL 	<ul style="list-style-type: none"> Tijdelijk in NL wonende particulier uit hoog risicoland

In dit voorbeeld is te zien dat de levensverzekeraar ook andere factoren in ogenschouw neemt dan die hiervoor zijn besproken, zoals cliënten die niet over een regulier identiteitsbewijs (**ID**) beschikken of een adviseur die minder dan een jaar geleden is aangesteld. Blijkbaar is uit de SIRA van deze levensverzekeraar naar voren gekomen dat deze elementen in zijn specifieke situatie leiden tot een hoger risico op witwassen en terrorismefinancieringen.

Voorbeeld 2

Dit zou de (sterk vereenvoudigde) risicomatrix kunnen zijn van een verzekeraar die zakelijke levensverzekeringen via het directe kanaal aanbiedt in Europa:

Factor	Risico	Laag	Standaard	Hoog
Cliënten		<ul style="list-style-type: none"> Professionele partij (beurs, financiële sector, overheid) 	<ul style="list-style-type: none"> Bedrijf met KvK-inschrijving (Handels- en evt. UBO-register) of vergelijkbaar 	<ul style="list-style-type: none"> Niet-EU rechtsvorm Cash intensieve sector
Distributiekanaal		-	<ul style="list-style-type: none"> Directe kanaal 	-
Producten/transacties		<ul style="list-style-type: none"> Overlijdensrisicoverzekering zzp 	<ul style="list-style-type: none"> Pensioenopbouw DGA in eigen B.V. SEPA-bankrekening 	<ul style="list-style-type: none"> Niet-SEPA bankrekening Premie of uitkering >€ 50.000 p.j./>€ 500.000 eenmalig

Factor	Risico	Laag	Standaard	Hoog
		<ul style="list-style-type: none">Collectieve pensioenverzekeringNL-bankrekeningPremie of uitkering ≤€ 5.000 p.j./≤€ 50.000 eenmalig		
Landen		<ul style="list-style-type: none">Derde landen die fiscaal samenwerken met EU	<ul style="list-style-type: none">Bedrijf in EU opgericht en gevestigdDerde landen op 'grijze' EU-lijst¹⁴	<ul style="list-style-type: none">(Moeder of UBO van) cliënt uit hoog risico land(Moeder van) cliënt is offshoreDerde landen op 'zwarte' EU-lijst¹⁴

Naast de in de matrices genoemde risicocategorieën - laag, standaard en hoog - komt in de risicoanalyse van de SIRA nog een vierde categorie naar voren, namelijk een onacceptabel risico. Hoewel een levensverzekeraar geen categorieën cliënten met een hoog risico categorisch mag uitsluiten vanwege het verbod op 'de-risking', kunnen er wel goede gronden zijn op basis waarvan een verzekeraar bepaalde relaties weigert.³

Hij is daartoe wettelijk verplicht als een persoon of organisatie op een sanctielijst staat. Ook mag hij zich, gelet op bijv. de aard en omvang van zijn organisatie, beperken tot in Nederland gevestigde of woonachtige cliënten. Het is ook mogelijk een potentiële cliënt vanwege het reputatierisico te weren, bijv. omdat de persoon of organisatie radicale doelen nastreeft of mensenrechten heeft geschonden. Behalve wanneer er een wettelijke verplichting is om een potentiële cliënt te weigeren, is het hierbij aan elke individuele levensverzekeraar om te bepalen waar zijn grenzen liggen.

4 Rode vlaggen

Een 'rode vlag' is een waarschuwingssignaal, een indicatie dat er 'iets niet klopt'. Een rode vlag is gelieerd aan de risico's op witwassen en terrorismefinancieringen zoals die in de SIRA en de risicomatrix zijn beschreven en doet zich voor in een individuele situatie. Een rode vlag leidt in principe tot nader (verscherpt) onderzoek en kan een onacceptabel individueel cliëntrisico als conclusie met zich meebrengen.

Cliënten

- Het is problematisch om de identiteit van de verzekeringnemer of UBO vast te stellen, bijv. omdat deze terughoudend is om een kopie identiteitsbewijs te verstrekken.
- Er is sprake van bijv. een accountant, advocaat of notaris die handelt namens een cliënt waarbij de levensverzekeraar vertrouwt op deze persoon.
- De cliënt blijkt in korte tijd een aantal keren achter elkaar van instelling (adviseur, bank, verzekeraar) te zijn gewisseld, terwijl daarvoor geen acceptabele verklaring kan worden gegeven.
- Het correspondentieadres van de cliënt wijkt af van het reguliere woon- of vestigingsadres of is een postbusadres.
- Het verhaal van de cliënt is niet waarschijnlijk of 'te mooi om waar te zijn'.
- De cliënt heeft een slechte reputatie of er is negatieve publiciteit over de cliënt verschenen.
- De cliënt maakt gebruik of wenst gebruik te maken van een of meer rechtspersonen zonder dat daarvoor legitieme fiscale, juridische of commerciële redenen aanwezig lijken te zijn.
- De cliënt maakt gebruik van rechtspersonen of vennootschappen waarvan de zeggenschapsstructuur niet transparant is of die qua karakter of inrichting geschikt zijn om de identiteit van de achterliggende belanghebbende te verhullen, terwijl daarvoor geen acceptabele verklaring kan worden gegeven.
- De cliënt is vooral geïnteresseerd in mogelijkheid om (grote) bedragen bij te storten en/of de afkoopmogelijkheden van de verzekering.

Producten/transacties

- Een transactie van de cliënt is gemeld als ongebruikelijk.
- De premies/koopsom zijn (is) (veel) hoger dan op grond van bijv. het beroep van de verzekeringnemer/premiebetaler verwacht kan worden.
- De cliënt of zijn adviseur zijn niet of nauwelijks bereid de gevraagde informatie over de herkomst van de middelen te verschaffen.
- De gelden waarover de cliënt beschikt zijn afkomstig uit onduidelijke bronnen of de door de cliënt aangegeven bronnen zijn onwaarschijnlijk of onvoldoende gedocumenteerd.
- Het doel van de relatie die wordt aangegaan is onduidelijk of onwaarschijnlijk.
- Het product past niet bij de cliënt of is niet de gebruikelijke oplossing voor de situatie/behoefte van de cliënt.
- De cliënt is bereid een vergoeding te betalen die substantieel hoger is dan wat gebruikelijk is of accepteert erg ongunstige productvoorwaarden.
- De cliënt wil de polis afkopen binnen 3 jaar nadat deze is afgesloten en/of tegen ongunstige voorwaarden, zonder dat daar een goede verklaring voor wordt gegeven.
- De cliënt verzoekt de premie terug te storten of een bedrag over te maken naar een andere rekening dan waarvan de premie/het bedrag afkomstig is.
- Wijziging van de begunstigde(n) kort voor de beëindiging van de polis, waarbij er geen (familie)relatie met de verzekeringnemer lijkt te zijn.